

LISTY GALANTSKÝM 29/2021

Milé sestry a milí bratia, milí spoludedičia odkazu reformácie v našej drahej ECAV na Slovensku,

pri príležitosti vzácneho sviatku Pamiatky reformácie vás chceme srdečne pozdraviť nielen ako členov cirkvi, ale dnes zvlášť ako dedičov odkazu reformácie, ktorá priniesla zmeny vonkajších spoločenských, politických aj cirkevných pomerov. Táto vonkajšia zmena však bola podmienená zmenou zvnútra. Reformácia, obnova sa totiž vždy začína zvnútra. Aj dnes, ak túžime po obnove, zmene, reforme, musíme nájsť správne miesto počiatku všetkých zmien.

Meniť vonkajšie okolnosti totiž dokážu len vnútorne zmenení a reformovaní ľudia. Celý reformačný príbeh Dr. M. Luthera je živým svedectvom o tom, čo dokáže spôsobiť zmena vo vnútri jednotlivca. Ak chceme zmeniť svet, musíme byť najskôr zmenení my. Ak chceme zmeniť pomery v cirkvi, obnoviť jej duchovný život v rodinách, obnoviť jej bohoslužobný život v tejto pandemickej dobe, ak túžime obnoviť nalomené vzťahy, nájsť zmysel života a vnútorný pokoj – nezabezpečí nám to vonkajšia zmena okolností, tá zmena sa musí zrodiť v našom vnútri. Tak ako je každá aktualizácia počítača podmienená reštartom starého systému, aby mohol začať fungovať lepšie a efektívnejšie, tak aj každá obnova spoločenstva cirkvi a spoločnosti je podmienená reštartom jednotlivcov. Preto je odkaz potreby reformácie vysoko aktuálny i dnes. Reformácia nám totiž zanechala vnútorné dedičstvo, ktoré nielen obohacuje život človeka, ale ho aj obnovuje v moci a sile Ducha Svätého.

Prajeme vám v moci Ducha Svätého prežiť reformačný čas, aby „Božie dielo v nás, ktoré nás premenilo a znovu-zrodzuje z Boha a usmrcuje starého Adama, robilo z nás celkom iných ľudí, s iným srdcom, myslou, dušou a všetkými silami“. Aby ospravedlnení Jeho milosťou stali sme sa dedičmi nielen odkazu reformácie, ale aj nádeje večného života.

S bratským pozdravom ostávajú,

*Peter Mihoč
biskup VD*

*Ivan Elko
generálny biskup*

*Ján Hroboň
biskup ZD*

Kázeň na 22. nedeľu po Svätej Trojici, 31. októbra 2021

„Preto vezmite na seba celú výzbroj Božiu, aby ste mohli odolať v zlý deň, všetko prekonať a obstáť. Stojte teda: bedrá si opášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti a obujte si pohotovosť k evanjeliu pokoja. Nadovšetko vezmite si štít viery, aby ste ním mohli uhasiť všetky ohnivé šípy tohto nešľachetníka. Vezmite si aj prilbu spasenia a meč Ducha, ktorým je slovo Božie.“

List efezským 6, 13 - 17

Milí bratia a milé sestry,

dnes slávime Pamiatku reformácie. Pripomíname si pribitie 95 téz proti odpustkom na dvere wittenberského chrámu. Z Lutherovej strany nešlo o snahu spôsobiť rozvrat v cirkvi a následné oddelenie sa, ale o otvorenie bytostne dôležitých tém, ako napr. pokánie, odpustenie hriechov či odpovede, ako získať večný život. Už v samotnom úvode vyzýva k „dišpute“ a s tými, ktorí sa jej nemôžu osobne zúčastniť, si môžu vymeniť názory písomne. Luther vnímal, že z cirkvi zostal už len obal. Namiesto zápasu o spásu človeka, záchrany človeka pre večnosť, sa stala cirkev len kultúrno-politicko-ekonomickou organizáciou. Zo zvesti o Božom pláne záchrany hriešneho človeka pre večnosť skrze pokánie a odpustenie hriechov sa stal nástroj na získavanie príjmov do pápežskej pokladnice. Navonok všetko fungovalo, konali sa omše, slávnosti, zasadali orgány cirkvi. Ale základné poslanie cirkvi, ktorým je zápas o záchranu hriešnika pre večnosť v Božom kráľovstve, sa vytratilo. Uvedomenie si vlastnej nehodnosti a nemožnosti obstáť pri stretnutí so spravodlivým Bohom viedlo Martina Luthera k hľadaniu odpovede na základnú otázku: Ako môžem získať večný život? Na túto otázku mu vtedajšia cirkev ponúkala iba pokrivené odpovede, s ktorými sa ako znalec Písma Svätého nemohol uspokojiť. Luther považoval otázku vlastného hriechu za veľmi osobnú a bytostnú, a preto sa neuspokojil s lacnými odpoveďami, ktoré prinášali falošný pokoj mnohým kresťanom tej doby. Hriech a život v hriechu považoval za základný problém svojho života. Z filozoficko-teologickej otázky sa stala otázka existencionálna napriek tomu, že Luther sa snažil vyhýbať akémukoľvek hriechu svojím spôsobom života, veď bol kláštorným mníchom, ale najmä osobnou sebadisciplínou. Spôsob boja s pokušením a hriechom dobre opisuje aj náš káňový text. *„Preto vezmite na seba celú výzbroj Božiu, aby ste mohli odolať v zlý deň, všetko prekonať*

a obstať.“ Apoštol Pavel vníma tento zápas o posvätenie človeka ako vojnu. Opisuje starovekého vojaka a každej časti jeho výzbroje či zbrani pripisuje duchovný rozmer. Na úvod vyzýva: *Stojte teda. Žiadna vojna sa v tom čase nedala vyhrať so spiacimi vojakmi. Spánok či neskorá nočná hodina sa využívali ako moment prekvapenia. Aj dnes, keď sa robí razia či zatýkanie osôb, robí sa to medzi 2 a 5 hodinou rannou, kedy je človek najmenej v strehu, je ospalý, jeho reakcie sú pomalšie. Stojte teda!* je výzva k bdelosti a zároveň povzbudenie, aby sme sa k otázke hriechu a boja s ním dokázali správne postaviť.

„*Bedrá si opášte pravdou ...*“ Je zaujímavé, že práve toto je prvý predpoklad v boji s pokušením a hriechom. Je dôležité, aby sme nežili v sebaklame. „*Ak hovoríme, že nemáme hriech, sami seba klameme a nie je v nás pravda.*“ (1J 1,8) Jedným zo sebaklamov je, že sa nás pokušenie a hriech netýka. Žiť v pravde zároveň znamená, že človek žije tak, že nemusí nič skrývať. Nemá tajomstvá pred ľuďmi, s ktorými žije v jednej domácnosti, nič nemusí tajiť pred okolitým svetom. S tým súvisí strach z odhalenia a zároveň nebezpečenstvo, že sa človek zamotá vo svojich lžiach. Aby nebol odhalený, neraz musí robiť ďalšie hriechy, ktorými by zakryl tie predošlé pred zrakom ľudí. Dlhodobý život v hriechu vedie k bagatelizácii tohto hriechu a následnému sebaospravedlňovaniu až do fázy, kedy človek skutočne uverí, že je všetko v poriadku. Život v klamstve vedie k nešťastiu. Pán Ježiš, naopak, hovorí: „*A poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.*“ (J 8,32) Popieranie pravdy vedie ku otroctvu a strachu.

„*Oblečte si pancier spravodlivosti,*“ túto výzvu môžeme prijať dvojako. Konajte spravodlivo v zmysle čestne a správne. Robme veci dobre a poriadne. Odstráňme zo svojho života akúkoľvek nespravodlivosť voči svojim bližným. Nežiadajme ani neberme to, čo nám nepatrí, naopak, dajme každému, čo mu podľa práva patrí. A tu nemyslím len na materiálne veci, ale aj všetky práva či ľudskú dôstojnosť, ktoré mu prislúchajú. Spravodlivé konanie človeka chráni ako pancier, pretože sa mu len ťažko niečo vyčíta. Dobrým príkladom ľudského života v spravodlivosti je prorok Daniel, pretože na ňom jeho nepriatelia nenašli nič, z čoho by ho mohli obviňovať. Zároveň spravodlivý život je dobrou prevenciou pred výčítkami svedomia. Druhé chápanie „pancieru spravodlivosti“ je Lutherovo: *A teda, odejte sa do spravodlivosti Božej.*

Spravodlivosť Božia nie ako Božia vlastnosť, ale ako Božie vlastníctvo, ktoré nám Pán Boh dáva, aby zakryl všetku našu nespravodlivosť napriek našej snahe po spravodlivom živote.

„*Obujte si pohotovosť k evanjeliu pokoja*“. Pohotovosť vnímame ako pripravenosť. Buďme pripravení prinášať evanjelium pokoja. Evanjelium je dobrá správa o odpustení nevyhnutného trestu za hriech človeka. Trest, ktorý si človek zaslúži, zoberal na seba Pán Ježiš Kristus, a preto môže medzi Hospodinom a človekom nastať pokoj. Evanjelium prináša pokoj aj pre človeka samotného, pretože sa nemusí báť trestu vo večnosti. Ak uveril v Ježiša Krista, môže už tu na zemi žiť pokojný život Božieho dieťaťa a nemusí mať strach zo stretnutia s Bohom na poslednom súde. Toto bola základná otázka Martina Luthera: Ako obstáť pred Bohom Sudcom? Práve tento pokoj Luther hľadal a našiel ho nie v odpustkoch, ale v evanjeliu pokoja.

„*Vezmite si štít viery, aby ste mohli uhasiť všetky ohnivé šípy toho nešľachetníka*“. Pod ohnivými šípmi si môžeme predstaviť rôzne pokušenia, ale tiež pochybnosti, ktoré sa nás budú snažiť zneistiť vo viere v nebeského Otca. Diabol sa nás snaží zneistiť, či hriech naozaj prináša časnú i večnú smrť a či nás Boh iba neklame. Neraz sa zmietame v pochybnostiach, či Božia spravodlivosť zakryje naozaj všetky naše hriechy a či sme ich naozaj úprimne oľutovali. Možno niekedy pochybujeme, či je to naozaj také jednoduché, ako hovorí evanjelium pokoja, že stačí veriť v Ježiša Krista ako svojho Pána, vyznávať svoje hriechy a opúšťať ich a potom máme pokoj s Bohom tu i vo večnosti.

„*Vezmite si aj prilbu spasenia*“. Prilba chráni hlavu, ktorá je centrom myslenia. Poznávajme, čo nám slúži na spasenie a čo naopak by nás mohlo o spasenie pripraviť. Prosme o múdrosť rozlíšiť medzi dobrým a zlým, hodnotným a bezvýznamným, medzi tým, čo nám, ako božím deťom prospieva a čo nie.

Jedinou útočnou zbraňou je „*meč Duchu, ktorým je slovo Božie*“. Pán Ježiš pri diablovom pokúšaní trikrát odpovedal Božím slovom a diabol sa nakoniec vzdialil od Neho. Apoštol Jakub hovorí: „*Podďajte sa teda Bohu, ale vzoprite sa diablovi - a utečie od vás*“. Vzopriet' diablovi sa môžeme len Božím slovom. Čím lepšie ho poznáme, tým lepšie sa vieme brániť. Amen.

Miroslav Kerekréty